

WINTERIO DĒSNIS IR ETIMOLOGIJOS, YPAČ ATSIŽVELGIANT Į LIETUVIŲ KALBĄ

Santrauka

Straipsnyje, palaikančiame Winterio dėsnių svarbą baltų ir slavų kalbų etimologijoms, aptariama grupelė lietuvių kalbos *comparanda*, aptiktų Mallory'o ir Adamso veikale *Encyclopedia of Indo-European culture*, ir pateikiama alternatyvių etimologijų, paremtų šio dėsnių taikymu. Be to, pabrėžiamas produktyvios baltų darybinės apofonijos vaidmuo aiškinant akivaizdžias Winterio dėsnių išimtis, tokias kaip lie. *ligà*.

REFERENCES

- Boisacq, Émile 1916, *Dictionnaire étymologique de la langue grecque*, Heidelberg.
- Brückner, Aleksander 1957, *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Kraków: Krakowska Spółka Wydawnicza.
- Būga – Būga, Kazimieras 1958-1961, *Rinkiniai raštai* 1-3, Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės lit. l-kla.
- Derksen, Rick 1996, *Metatony in Baltic* (Leiden Studies in Indo-European 6), Amsterdam-Atlanta: Rodopi.
- Derksen, Rick 2003, On the reception of Winter's law, *Baltistica* 37(1) 2002, 5–13.
- Derksen, Rick 2007, Balto-Slavic etymological studies and Winter's law: A concise review of Dybo 2002, In: M. Kapović and R. Matasović (eds.), *Tones and theories: Proceedings*

of the International Workshop on Balto-Slavic Accentology, Zagreb, 1–3 July 2005, Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovje, 39–45.

Derksen, Rick 2008, *Etymological dictionary of the Slavic inherited lexicon*, Leiden-Boston: Brill Academic Pub.

Dybo 2002 – Владимир А. Дыбо, Balto-Slavic accentology and Winter's law, *Studia linguarum* 3, 295–515; available on the Internet in pdf format: <http://starling.rinet.ru/Texts/winter.pdf>.

EH – Jānis Endzelīns, Edīte Hauzenberga 1934–1946, *Papildinājumi un labojumi K. Mülenbacha Latviešu valodas vārdnīcai* 1–2, Rīga: Kultūras fonds (1), Grāmatu apgāds (2) (Electronic version: www.ailab.lv/MEV).

EIEC – James P. Mallory, Douglas Q. Adams (eds.) 1997, *Encyclopedia of Indo-European culture*, London–Chicago.

EIV – Elga Kagaine, Silvija Raže 1977–1983, *Ērgemes izloksnes vārdnīca* 1–3, Rīga: Zinātne.

ESSJa – Олег Н. Трубачев (ред.) 1974-, *Этимологический словарь славянских языков* 1–, Москва: Наука.

Feist, Sigmund 1939, *Vergleichendes Wörterbuch der Gotischen Sprache*, 3rd ed., Leiden: Brill.

Fraenkel – Ernst Fraenkel 1962–1965, *Litauisches etymologisches Wörterbuch* 1–2, Heidelberg: Winter-Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.

Hamp, Eric P. 1968, Albanian *pidh*: Slavic *peizd'ǎ*, *International Journal of Slavic Linguistics and Poetics* 11, 25–26.

Hamp, Eric P. 1988, The Indo-European terms for 'marriage', In: M. Jazayery and W. Winter (eds.), *Languages and cultures: studies in honor of Edgar C. Polomé*, Berlin-New York, 179–182.

Hamp, Eric P. 1989–90, Further on *dúodu*, *dedù*. For Werner Winter, *Lingua Posnaniensis* 32–33, 89–90.

Hamp, Eric P. 1998, Whose were the Tocharians? Linguistic subgrouping and diagnostic idiosyncrasy, In: V. H. Mair (ed.), *The Bronze Age and early Iron Age peoples of Eastern Central Asia 1: Archeology, migration and nomadism, linguistics*, Washington, D. C., 307–346.

Huld, Martin E. 1996, Meillet's Northwest Indo-European revisited, In: K. Jones-Bly and M. E. Huld (eds.), *The Indo-Europeanization of Northern Europe*, Washington, D. C., 109–125.

Илищ-Свитыч – Иллич-Свитыч, Владислав М. 1964, Следы исчезнувших балтийских акцентуационных систем, In: В. Д. Корольюк (отв. ред.), *Славянская и балтийская акцентология* (Академия наук СССР, Институт славяноведения АН СССР. Краткие сообщения, вып. 41), Москва.

Karulis – Konstantīns Karulis 2001, *Latviešu etimoloģijas vārdnīca*, Rīga: Avots.

Kazlauskas, Jonas 1968, *Lietuvių kalbos istorinė gramatika (kirčiavimas, daiktavardis, veiksmažodis)*, Vilnius: Mintis.

Kortlandt, Frederik 1988, Remarks on Winter's law, In: A. A. Barentsen, B. M. Groen, and R. Springer (eds.), *Dutch contributions to the Tenth International Congress of Slavists, Sofia, Linguistics*, Amsterdam, 387–396.

Kortlandt, Frederik 2007, Winter's law again. Internet publication: www.kortlandt.nl/publications/art242e.pdf.

Kuiper, F. 1937, *Die indogermanischen Nasalpräsentia, ein Versuch zu einer morphologischen Analyse*, Amsterdam: Noord-Hollandsche Uitgeversmaatschappij.

LIV² – Rix, Helmut (ed.) 2001, *Lexikon der indogermanischen Verben. Die Wurzeln und Ihre Primärstambildungen*, 2nd ed., Wiesbaden: Reichert.

LKŽe – Naktinienė, Gertrūda, et al. (eds.) 2005, *Lietuvių kalbos žodynas I–XX, 1941–2002*, electronic version (www.lkz.lt), Vilnius.

Matasović, Ranko 1995, A re-examination of Winter's law in Baltic and Slavic, *Lingua Posnaniensis* 37, 57–70.

Mažiulis – Vytautas Mažiulis 1988–1997, *Prūsų kalbos etimologijos žodynas* 1–4, Vilnius: Mokslas (1), Mokslo ir enciklopedijų 1-kla (2–3), Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas (4).

ME – Kārlis Mūlenbachs, Jānis Endzelīns 1923–1932, *Latviešu valodas vārdnīca* 1–4, Rīga: Izglītības ministrija (1), Kultūras fonds (2–4) (Electronic version: www.ailab.lv/MEV).

Mielcke – Mielcke, Christian G. 1800, *Littauisch-deutsches und deutsch-littauisches Wörter-Buch ... Königsberg*.

Mottausch, Karl-Heinz 2006, Eine neue Lösung für ein altes Problem: Kentum und Satəm, *Historische Sprachforschung* 119, 35–76.

Patri, Sylvain 2005, Observations sur la loi de Winter, *Historische Sprachforschung* 118, 267–293.

Petit, Daniel 2004, L'adjectif lituanien *súdrus/sūdrūs*, *Bulletin de la Société de Linguistique de Paris* 99, 259–279.

Petit, Daniel 2007, Lituanien *Eŗžvilkas*, une formule poétique indo-européenne?, In: G. Pinault and D. Petit (eds.), *La langue poétique indo-européenne. Actes du Colloque de travail de la Société des Études Indo-Européennes. Paris, 22–24 octobre 2003*, Leuven-Paris: Peeters, 344–366.

Piesarskas, Bronius 2006, *Didysis lietuvių-anglų kalbų žodynas*, Vilnius: Žodynas.

Pokorny – Julius Pokorny 1958, *Indogermanisches etymologisches Wörterbuch*, Bern-Munich: Francke.

Rasmussen, Jens E. 1999a [1992], Winter's law of Balto-Slavic lengthening: an unnatural fact? In: Jens E. Rasmussen, *Selected papers on Indo-European linguistics* 2, Copenhagen: Museum Tusulanum.

Rasmussen, Jens E. 1999b [1992], Contributions to the understanding of Lithuanian metatony, In: Jens E. Rasmussen, *Selected papers on Indo-European linguistics* 2, Copenhagen: Museum Tusulanum.

